

กรมควบคุมโรค

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

Env.Occ

จุลสาร

ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม – มีนาคม 2561

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม <http://envocc.ddc.moph.go.th>

- สารจากผู้บริหาร
- Zero TB in HCW
- รอบรู้ Env-Occ
- เลือกหน้ากากแบบไหน
- นานาสาระ

สวัสดีค่ะท่านผู้อ่านทุกท่าน จุลสารของสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมฉบับนี้ เป็นฉบับที่ 1 ของปี 2561 ขอถือโอกาสฤกษ์ยามดีในการเริ่มเข้าสู่ปีใหม่นี้ อวยพรให้ผู้อ่านทุกท่านสุขสันต์ แข่มขึ้นทุกคืนวัน สมดังจิตคิดปรารถนา แม้มิสรรพกิจ จงสัมฤทธิ์ด้วยปัญญา พร้อมคุณธรรมมา ก่อเกิดผลแก่ตนเอง

ในส่วนของการสาธารณสุขต่างๆ ภายในจุลสารนั้น ยังคงเข้มข้นและทันต่อเหตุการณ์เหมือนเดิม เช่น สถานการณ์หมอกควันในช่วงนี้เกิดขึ้นกับบริเวณใกล้ตัวเรามาก สภาพอากาศในเขตกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล มีหมอกปกคลุมโดยทั่วไปและท้องฟ้ามีดครึ้ม ซึ่งลักษณะสภาพอากาศดังกล่าวเกิดจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM_{2.5}) ดังนั้นภายในจุลสารฉบับนี้

จึงมีเรื่องราวฝุ่นละอองขนาดเล็ก และการป้องกันอันตรายต่อสุขภาพให้ท่านผู้อ่านได้รับทราบอีกด้วย ส่วนโรคภัยใกล้ตัวอื่นๆ ที่น่าสนใจ ก็มีมานำเสนอให้ท่านผู้อ่านได้รู้จักเช่นกัน คือโรค MELIOIDOSIS ซึ่งอาจถือว่าเป็นโรคจากสิ่งแวดล้อมได้ สำหรับงานกิจกรรมต่างๆ ที่ทางสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินงานช่วงที่ผ่านมาก็น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เช่น กิจกรรมรณรงค์ Zero TB in HCW เป็นต้น

สุดท้ายนี้ สำนักฯหวังเป็นอย่างยิ่งว่า จุลสารฉบับนี้ คงทำให้ท่านผู้อ่านได้รับสาระและเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กลับไป หากมีข้อสงสัย หรือข้อเสนอแนะต่างๆ ท่านผู้อ่านสามารถแจ้งมาให้ทราบได้ เพื่อนำไปปรับปรุงในฉบับต่อไป และพร้อมกันนี้ขอขอบคุณท่านผู้อ่านทุกท่าน มา ณ ที่นี้

(Zero TB in HCW) บุคลากรทางสุขภาพยุคใหม่ปลอดภัยจากวัณโรค

มาตรการดำเนินงาน เพื่อป้องกัน ควบคุมวัณโรคในบุคลากรทางสุขภาพ

1.

การบริหารจัดการ

การคัดกรองผู้ป่วยวัณโรค (บุคลากรในสถานพยาบาล ควรได้รับการ x-ray ปอด 100%)

จัดตั้งคณะกรรมการ

จัดทำแผนการดำเนินงาน เพื่อควบคุมวัณโรค

จัดอบรมให้ความรู้ อย่างต่อเนื่อง

2.

การควบคุมด้านวิศวกรรม

เน้นระบบระบายอากาศ ตามธรรมชาติ

การติดตั้ง HEPA Filter ในแผนกเสี่ยง

ใช้รังสี UVGI (Ultraviolet germicidal irradiation) ขำเชื้อในแผนกเสี่ยง

3.

การใช้อุปกรณ์ ป้องกันอันตราย ส่วนบุคคล อย่างเคร่งครัด

การปฏิบัติเพื่อป้องกัน ควบคุมวัณโรค ในบุคลากรทางสุขภาพด้วยตนเอง

1.

ปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือ แนวทางการปฏิบัติงานที่ปลอดภัย

2.

ล้างมือทุกครั้งหลังสัมผัสผู้ป่วย

3.

สวมใส่หน้ากาก (N95) เมื่อต้องสัมผัสผู้ป่วย

มารู้จัก “ฝุ่นละอองขนาดเล็ก กับ ปัญหาสุขภาพ” กันเถอะ

จากเหตุการณ์ที่สภาพท้องฟ้าของกรุงเทพมหานคร มีลักษณะมืดครึ้ม ฟ้าหลัว และมีหมอกปกคลุมโดยทั่วไป ในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ 2561⁽⁴⁾ ข้อมูลการตรวจวัดคุณภาพอากาศของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพบว่า ปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน(PM_{2.5}) เฉลี่ยในช่วง 24 ชั่วโมง⁽²⁾ ทั่วทั้งกรุงเทพฯ ปริมาณสูงกว่าค่ามาตรฐาน ที่กรมควบคุมมลพิษกำหนดว่าต้องไม่เกิน 50 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (WHO กำหนดค่ามาตรฐานต้องไม่เกิน 25 ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร⁽⁵⁾⁽⁸⁾) ซึ่งจัดอยู่ในเกณฑ์คุณภาพอากาศ “มีผลกระทบต่อสุขภาพ”⁽⁹⁾

แหล่งที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองขนาดเล็กในพื้นที่กรุงเทพมหานคร โดยส่วนมากเกิดจากท่อไอเสียของรถยนต์ และโรงงานอุตสาหกรรมเป็นหลัก ส่วนในพื้นที่อื่นๆ อาจเกิดจากการเผาในที่โล่ง โรงไฟฟ้าชีวมวล โรงงาน อุตสาหกรรม การหุงต้มอาหารโดยใช้ฟืน เป็นต้น

ใครจะคิดว่า อนุภาคเล็กจิ๋วอย่างฝุ่นละออง โดยเฉพาะ PM_{2.5} จะส่งผลกระทบต่อสุขภาพเป็นอย่างมาก เพราะขนาดของฝุ่นละออง PM_{2.5} มันเล็กมากจนสามารถผ่านระบบดักจับฝุ่นของร่างกาย เข้าสู่ถุงลมปอด และไหลเวียนเข้าสู่กระแสเลือดทำให้เกิดการเจ็บป่วยตามมา ไม่ว่าจะเป็นอาการไอเรื้อรัง หอบหืดอักเสบ โรคหลอดเลือดในสมอง โรคหัวใจ โรคทางเดินหายใจเรื้อรัง การติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ และหอบหืด⁽⁷⁾ หรือหากฝุ่นเหล่านี้มีสารเคมี โลหะหนัก หรือสารประกอบไฮโดรคาร์บอนเกาะมากับฝุ่น อาจทำให้เจ็บป่วยด้วยพิษของสารเหล่านั้น รวมทั้งอาจเป็นมะเร็งได้

โดยเราสามารถปฏิบัติตัวเพื่อป้องกันตนเองจากฝุ่นขนาดเล็กได้ตามคำแนะนำของกรมควบคุมโรค ด้วย 10 วิธี⁽¹⁾⁽⁶⁾

- 1) หากจำเป็นต้องออกนอกอาคาร **ควรมีการใส่หน้ากาก**ที่มีความสามารถในการกรองฝุ่นละอองขนาดเล็กได้ โดยเลือกใช้หน้ากากประเภท “Particulate respirator” ที่มีเครื่องหมาย NIOSH ทั้งประเภท N95 หรือ P100
- 2) ให้อยู่ภายในอาคารบ้านเรือน ถ้าไม่จำเป็นต้องออกนอกบ้าน โดยเฉพาะประชาชนกลุ่มเสี่ยง (กลุ่มเด็กเล็ก ผู้สูงอายุ หญิงตั้งครรภ์ ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น โรคหัวใจ โรคหลอดเลือดสมอง โรคปอด หอบหืด ภูมิแพ้ เป็นต้น)
- 3) **หลีกเลี่ยงการออกกำลังกาย** และการทำงานหนักที่ออกแรงมาก เพราะการหายใจเร็วในระหว่างการออกกำลังกายมีโอกาสรับมลพิษเข้าสู่ปอดได้มากขึ้น
- 4) **ลดแหล่งมลพิษอื่นๆ** ภายในบ้าน เช่นงดการสูบบุหรี่ การใช้เตาถ่าน การใช้สเปรย์ฉีดพ่นในบ้าน การจุดเทียน การทำอาหาร การใช้เครื่องดูดฝุ่น กวาดพื้น เป็นต้น
- 5) **การใช้เครื่องปรับอากาศ** ควรทำการปรับให้เป็นระบบที่ใช้เฉพาะอากาศหมุนเวียนภายในบ้านหรืออาคาร และเลือกใช้แผ่นกรองอากาศที่มีประสิทธิภาพกลางถึงสูง เพื่อช่วยในการลดปริมาณอนุภาคจากภายนอกเข้าสู่ภายในอาคาร
- 6) **หลีกเลี่ยงการใช้เครื่องผลิตโอโซน** เนื่องจากความเข้มข้นของโอโซนในระดับต่ำ ก็สามารถทำให้เกิดการระคายเคืองระบบทางเดินหายใจ เกิดอาการไอ แน่นหรือเจ็บหน้าอก นอกจากนี้โอโซนไม่สามารถกำจัดอนุภาคออกจากอากาศได้
- 7) อาคารบ้านเรือน **ให้ปิดประตูหน้าต่าง**ให้มิดชิดอยู่เสมอและ**ทำความสะอาดห้อง**โดยการใช้ผ้าชุบน้ำหมาดๆ ทำความสะอาด
- 8) **ประชาชนกลุ่มเสี่ยงจะต้องดูแลสุขภาพเป็นพิเศษ** โดยปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์ ในการรับประทานยา การรักษาพยาบาลอย่างต่อเนื่อง และรับปรึกษาแพทย์ทันทีเมื่อมีอาการทรุดลงและหลีกเลี่ยงไม่ให้สัมผัสกับอากาศที่มีฝุ่นละออง หรือมีการใช้หน้ากากกันฝุ่น
- 9) **ไม่เผาขยะ** โดยเฉพาะขยะที่เป็นสารพิษ เช่น พลาสติก ยางรถยนต์ รวมทั้งขยะทั่วไป
- 10) **ลดการใช้รถยนต์ หรือใช้เท่าที่จำเป็น** เพื่อไม่ให้มลพิษจากท่อไอเสียรถยนต์ก่อปัญหาซ้ำเติม หรือทำให้คุณภาพอากาศแย่ลงอีก

ข้อมูลอ้างอิง

- (1) กรมควบคุมโรค. กรมควบคุมโรค เดือนประชาชนกลุ่มเสี่ยง ดูแลตนเองเป็นพิเศษช่วงมีฝุ่นขนาดเล็ก. [อินเทอร์เน็ต] 25 มกราคม 2561 [เข้าถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2561]. Available from: <http://www.riskcomthai.org/2017/detail.php?id=36864>
- (2) กรมควบคุมมลพิษ. มาตรฐานคุณภาพอากาศและเสียง. [อินเทอร์เน็ต] ไม่ระบุ [เข้าถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2561]. Available from: http://www.pcd.go.th/info_serv/reg_std_airsnd01.html
- (3) กรมควบคุมมลพิษ. รายงานสถานการณ์ฝุ่นละออง PM2.5 ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร. [อินเทอร์เน็ต] ไม่ระบุ [เข้าถึงวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2561]. Available from: <http://www.facebook.com/PCD.go.th/>
- (4) ไทย พีบีเอส. ทม.ฟ้าหลัว ฝุ่นละอองเกินมาตรฐาน 3 วัน. [อินเทอร์เน็ต] 24 มกราคม 2561 [เข้าถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2561]. Available from: <https://news.thaipbs.or.th/content/269592>
- (5) รันดิรี กิตติ์ทองนางค์. หมอกหรือ ฝุ่นพิษ PM2.5 สิทธิพื้นฐานที่รัฐต้องบอกประชาชน. [อินเทอร์เน็ต] 25 มกราคม 2561 [เข้าถึงวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2561]. Available from: <http://www.greenpeace.org/seasia/th/news/blog1/pm25/blog/61053/>
- (6) สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม. (2559). คู่มือการเฝ้าระวังผลกระทบต่อสุขภาพจากปัญหามลพิษจากยานพาหนะสำหรับบุคลากรสาธารณสุข. (พิมพ์ครั้งที่ 2)
- (7) USEPA. Particle Pollution and Your Health. 2003;(September):2. Available from: <http://www.airnow.gov/index.cfm?action=pubs.index>
- (8) World Health Organization. Ambient (outdoor) air quality and health [Internet] September 2016 [Sited February 7, 2018]. Available from: <http://www.who.int/mediacentre/factsheets/fs313/en/>
- (9) World Health Organization. WHO Air quality guidelines for particulate matter, ozone, nitrogen dioxide and sulfur dioxide: global update 2005: summary of risk assessment. Geneva World Heal Organ [Internet]. 2006;1-22. Available from: http://whqlibdoc.who.int/hq/2006/WHO_SDE_PHE_OEH_06.02_eng.pdf?ua=1

รอบรู้ Env.Occ

สำนักโรคฯ ร่วมเป็นเจ้าภาพการประชุมวิชาการความร่วมมือนานาชาติ

ด้านอาชีวอนามัยสำหรับบุคลากรทางการแพทย์ ครั้งที่ 10

เมื่อวันที่ 28 - 30 พฤศจิกายน 2560 ที่ผ่านมา คณะผู้บริหารและนักวิชาการจากสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้ร่วมเป็นเจ้าภาพจัดประชุมวิชาการความร่วมมือนานาชาติ ด้านการดูแลสุขภาพบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุข (10th International Joint Conference on Occupational Health for Health Workers) ภายใต้ธีมงาน “Health & wellbeing in the health care sector; addressing current threats to workers; (health workers safety = patient safety)” โดยได้รับเกียรติจาก นายแพทย์ เจษฎา โชคดำรงสุข ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นประธานเปิดการประชุมดังกล่าว ณ โรงแรมพูลแมน ขอนแก่น ราชา ออร์คิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม หวังเป็นอย่างยิ่งว่าการเข้าร่วมประชุมวิชาการนานาชาติในครั้งนี้ จะเป็นเวทีสำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการ ที่เสริมศักยภาพและความเชี่ยวชาญให้บุคลากร รวมทั้งสร้างเครือข่ายทางวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ สถาบันการศึกษา และหน่วยงานทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อยกระดับความเป็นเลิศทางวิชาการ

สำนักโรคฯ จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพิธีมอบรางวัลหน่วยงานตัวอย่าง

เมื่อวันที่ 14 - 15 ธันวาคม 2560 ที่ผ่านมา สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ สำหรับกลุ่มวัยแรงงาน และพิธีมอบรางวัลหน่วยงานตัวอย่างที่ดำเนินงานประสบผลสำเร็จในด้านการป้องกัน ควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ 2561 ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ ซึ่งได้รับเกียรติจาก นายแพทย์สุวรรณชัย วัฒนายิ่งเจริญชัย อธิบดีกรมควบคุมโรค เป็นประธานในพิธีเปิดการประชุม โดยมี ดร.พญ.ฉันทนา ผดุงทศ ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้กล่าวรายงานการประชุมฯ ครั้งนี้

สถานประกอบการและวิสาหกิจชุมชนที่สมัครเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 520 แห่ง โดยในจำนวนนี้มีสถานประกอบการที่มีผลการดำเนินงานผ่านการประเมินระดับประเทศ ที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ จำนวนทั้งสิ้น 81 แห่ง ซึ่งแบ่งเป็นระดับโล่เงิน จำนวน 49 แห่ง และระดับโล่ทอง จำนวน 32 แห่ง โรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมระดับดีเด่น 19 แห่ง โรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานการจัดบริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อมระดับดีเด่น 1 แห่ง โรงพยาบาลที่ผ่านการรับรองคุณภาพตามเกณฑ์ประเมินความเสี่ยงจากการทำงาน ของบุคลากรในโรงพยาบาลระดับ 5 ต่อเนื่อง จำนวน 5 แห่ง และระดับ 5 จำนวน 16 แห่ง

สำนักโรคฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการครั้งนี้ เป็นโอกาสอันดีที่จะช่วยทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และสถานประกอบการ/วิสาหกิจชุมชนที่เข้าร่วมโครงการฯ และเครือข่าย พร้อมทั้งพัฒนาศักยภาพให้แก่เครือข่ายในการดำเนินงานเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรค และภัยสุขภาพของผู้ประกอบอาชีพ ในกลุ่มวัยทำงาน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

สำนักโรคฯ ร่วมการประกอบอาชีพฯ เดินหน้าร่วมมือจัดทำเกณฑ์เฝ้าระวังสุขภาพผู้ประกอบอาชีพตามปัจจัยเสี่ยงระดับอาเซียน

เมื่อวันที่ 18 - 20 ธันวาคม 2560 ที่ผ่านมา กรมควบคุมโรค โดยสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ได้จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อเสริมสร้างศักยภาพความร่วมมือพัฒนาองค์ความรู้สำหรับการเฝ้าระวังโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพ (Workshop for Knowledge Development on Occupational Health Surveillance) ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ โดยได้รับเกียรติจาก นายแพทย์สมบัติ แทนประเสริฐสุข นายแพทย์ทรงคุณวุฒิ รักษาการรองอธิบดีกรมควบคุมโรค เป็นประธานในพิธีเปิดงาน โดยมี ดร.พญ.ฉันทนา ผดุงทศ ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม เป็นผู้กล่าวรายงานในครั้งนี้

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักงานป้องกันควบคุมโรคและสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จะนำ (ร่าง) แนวทางเกณฑ์เฝ้าระวังสุขภาพตามปัจจัยเสี่ยงสำหรับผู้ประกอบอาชีพระดับอาเซียน เพื่อใช้เป็นแนวทางกลางสำหรับการเฝ้าระวังสุขภาพแรงงานในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Countries: AEC) ไปอบรมบุคลากรสาธารณสุขของประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้าน โดยมุ่งเน้นบุคลากรสาธารณสุขในสถานบริการสุขภาพในรูปแบบของ Twin Cities เพื่อทดลองนำไปใช้ในการปฏิบัติงานร่วมกับสถานประกอบกิจการ โดยมีพื้นที่เป้าหมายในการอบรมฯ น่านอง ในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษรอยต่อพรมแดนระหว่างประเทศ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย มุกดาหาร สระแก้ว และนราธิวาส และภายหลังจากนั้นจะมีการติดตามและประเมินผล เพื่อนำไปพัฒนาร่างแนวทางฯ ดังกล่าวเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการอาเซียนต่อไป

เลือกหน้ากากแบบไหน

ป้องกันได้ตรงใจ

หน้ากากกรองอากาศชนิดกรองอนุภาค (Particulate respirators)

- หน้ากากกรองอากาศชนิดกรองอนุภาคเมื่อสวมใส่อย่างแนบกระชับ ช่วยลดการรับสัมผัสอนุภาคหรือเชื้อโรคที่อาจหายใจเข้าไป
- ช่วยลดการรับสัมผัสฝุ่นละอองขนาดเล็ก $PM_{2.5}$ และ PM_{10}
- ออกแบบลักษณะให้สวมใส่ได้แนบกระชับกับใบหน้าด้วยสายรัดศีรษะหรือสายคล้องหูและแถบอลูมิเนียมสำหรับปรับให้เข้ากับรูปจมูก เพื่อความแนบกระชับยิ่งกว่า

หน้ากากอนามัย (Surgical masks)

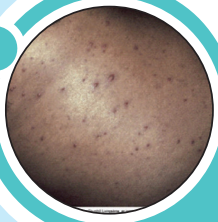
- หน้ากากอนามัย **ไม่ได้**ถูกออกแบบสำหรับปกป้องระบบหายใจจากอนุภาคปนเปื้อนในอากาศ เช่น $PM_{2.5}$ และ PM_{10}
- ใช้สำหรับสวมใส่ในงานเฉพาะ เช่น สวมใส่เพื่อการผ่าตัด และทิ้งหลังการใช้งาน
- ช่วยดักอนุภาคขนาดใหญ่จากผู้สวมใส่ เช่น น้ำลาย หรือน้ำมูก ไปสู่บรรยากาศโดยรอบและช่วยลดความเสี่ยงในการรับสัมผัสละอองหรือหยดของเหลวที่กระเด็นจากบุคคลอื่นมายังผู้สวมใส่

หน้ากากสวมสบาย (Comfort masks)

- หน้ากากสวมใส่สบาย **ไม่ได้**ถูกออกแบบเพื่อใช้สำหรับปกป้องระบบหายใจจากอนุภาคปนเปื้อนในอากาศ เช่น $PM_{2.5}$ และ PM_{10}
- ลักษณะอาจมีสายรัดเพียง 1 เส้น หรือมี 2 เส้น แต่เป็นชนิดหลวมเพื่อความสบายในการสวมใส่ไม่แนบกระชับกับใบหน้า มีช่องว่างระหว่างใบหน้ากับหน้ากาก ทำให้อากาศที่ไม่ถูกกรองไหลผ่านเข้าสู่ระบบหายใจได้

โรคเมลิออยโดสิส (MELIOIDOSIS)

โรคเมลิออยโดสิส โรคที่มีอาการคล้ายฝี หนอง เกิดจากร่างกายติดเชื้อแบคทีเรีย ตั้งแต่ 1 มกราคม - 14 มีนาคม 2560 มีรายงานผู้ป่วย 677 ราย เสียชีวิต 9 ราย ผู้ป่วยร้อยละ 50 อยู่ในอาชีพเกษตรกร กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วยมากที่สุด ได้แก่ 45-54 ปี รองลงมาอายุ 55-64 ปี และอายุ 65 ปีขึ้นไป สำหรับในปี 2559 ที่ผ่านมา พบผู้ป่วยตลอดทั้งปี 3,108 ราย และเสียชีวิต 9 ราย

สาเหตุ เกิดจากเชื้อแบคทีเรีย *Burkholderia pseudomallei* (*Pseudomonas pseudomallei*)

(ผู้ป่วยบางรายมีไข้เป็นเวลานาน โดยไม่ทราบสาเหตุ น้ำหนักลด ต่อมาจึงเกิดอาการรุนแรงขึ้น)

อาการแสดงมีหลากหลายตั้งแต่ไม่มีอาการเลย หรือมีจุดที่ปวดแต่ไม่แสดงอาการ จนถึงมีฝีที่ผิวหนัง ฝีที่อวัยวะภายใน เนื้อเยื่อปอดอักเสบตาย หรือติดเชื้อในกระแสเลือดจนเสียชีวิต)

การรักษา

ให้การรักษาแบบประคับประคองและให้ยาเซฟตาซิดิม (Ceftazidime) หรือยาอิมิพีเนม (Imipenem) ทางหลอดเลือดดำอย่างน้อย 10 วัน แล้วให้การรักษาด้วยยาไตรเมโพรอิม - ซัลฟาเมทอกซาโซล (Trimetoprim-Sulfamethoxazole) แบบรับประทาน (เป็นระยะเวลา 24 สัปดาห์) ซึ่งอาจให้ร่วมกับยาดอกซีซัยคลิน (Doxycycline) ในเด็กที่อายุมากกว่า 8 ปี

การแพร่ติดต่อ

โดยทั่วไปสามารถติดต่อจากการสัมผัสกับดิน หรือน้ำผ่านทางแผลที่ผิวหนัง หรือหายใจเอาฝุ่นจากดินที่มีเชื้อ หรือดื่มน้ำที่มีเชื้อเจปน เชื้อเมลิออยโดสิสสามารถอยู่ได้ในซากสัตว์ ที่อยู่ในดินและน้ำ

มาตรการป้องกัน

1. ผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน และผู้ที่มีบาดแผลควรหลีกเลี่ยงการสัมผัสดินหรือแหล่งน้ำ เช่น ในนาข้าว ซึ่งเป็นแหล่งที่มีโรคชุกชุม
2. ในแหล่งที่มีโรคชุกชุม ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะผู้ที่มีโรคประจำตัวเรื้อรัง หรือมีบาดแผล รอยขีดข่วน ในการป้องกันไม่ให้สัมผัสดินและแหล่งน้ำโดยตรง เช่น สวมรองเท้าบูท หรือหากจำเป็นต้องรับทำความสะอาดหลังเสร็จงานทันที

เอกสารอ้างอิง

สำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่ กรมควบคุมโรค. แนวทางการป้องกันควบคุมโรคติดต่ออุบัติใหม่ สำหรับบุคลากรสาธารณสุข. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ; 2551.

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
88/21 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ
อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 117 / 2540
ไปรษณีย์โทรเลขนนทบุรี

<https://www.facebook.com/สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม>

- ▶ ที่ปรึกษา
- ▶ กองบรรณาธิการ
- ▶ สถานที่ติดต่อ

ดร.แพทย์หญิงฉันทนา ผดุงทศ ผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม

กลุ่มภารกิจพัฒนากาติเครื่อง่าย งานสื่อสารสาธารณะและพวกติกรรมสุขภาพ

สำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม 88/21 หมู่ 4 ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี 11000

โทรศัพท์ 0 2590 4514 โทรสาร 0 2590 4388 อีเมล media.envoc@gmail.com เว็บไซต์ <http://envoc.ddc.moph.go.th/>